

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради PhD 15127
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії Валерій Корчовий, 1968 року народження, громадянин України, освіта вища: закінчив у 1994 році Українську академію внутрішніх справ за спеціальністю «Правознавство», у 2026 році виконав акредитовану освітньо-наукову програму за спеціальністю 081 «Право» (ID 38603).

Разова спеціалізована вчена рада PhD 15127, утворена наказом ректора Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, Міністерства освіти і науки України, м. Чернівці від 22 червня 2026 року № 247, у складі:

Голови разової спеціалізованої вченої ради PhD 15127 –
Оксани Щербанюк, доктора юридичних наук (12.00.02 – конституційне право; муніципальне право), професора кафедри процесуального права юридичного факультету Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича;

Рецензентів –
Оксани Бунчук, кандидата юридичних наук (12.00.01 – теорія та історія держави і права; історія політичних та правових учень), доцента, доцента кафедри теорії права та прав людини юридичного факультету Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича;

Олександра Максимюка, кандидата юридичних наук (12.00.12 – філософія права), доцента, доцента кафедри теорії права та прав людини Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича;

Офіційних опонентів –
Тараса Гарасиміва, доктора юридичних наук (12.00.12 – філософія права), професора, професора кафедри міжнародного та кримінального права навчально-наукового інституту права, психології та інноваційної освіти Національного університету «Львівська політехніка»;

Оксани Волощук, кандидата юридичних наук (12.00.02 – конституційне право; муніципальне право), доцента, завідувача кафедри загальнотеоретичної юриспруденції та прав людини Чернівецького інституту «Одеська юридична академія»

на засіданні «21» серпня 2026 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 08 «Право» Валерію Корчовому на підставі публічного захисту дисертації «Правові механізми захисту авторських прав» за спеціальністю 081 «Право».

Дисертацію виконано у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича, Міністерства освіти і науки України, м. Чернівці.

Науковий керівник Наталія Гураленко, доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри теорії права та прав людини Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису. Дисертація відповідає вимогам пунктів 6, 7, 8, 9 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої

ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 (із змінами, внесеними згідно з Постановою Кабінету Міністрів України № 431 від 21.03.2022 р., № 502 від 19.05.2023 р., № 507 від 03.05.2024 р.).

Дисертація містить нові науково обґрунтовані результати проведеного дослідження, які виконують конкретне наукове завдання, що має істотне значення з галузі знань 08 «Право» – здійснено комплексний теоретико-методологічний аналіз моделей правових механізмів захисту авторських прав на основі вияву їх превентивно-технологічних, інституційно-трансферних, відновлювально-каральних складових, а також обґрунтовано теоретичні положення і практичні рекомендації щодо їх удосконалення в умовах цифровізації, глобалізаційних процесів та євроінтеграційних змін.

Здобувач має дев'ять наукових публікацій за темою дисертації, з них чотири статті у наукових виданнях, включених на дату опублікування до переліку наукових фахових видань України та п'ять наукових праць, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

1. Korchovi V. Methods of copyright protection. *Ерліхівський журнал*. 2024. Вип. 11. С. 62–66.
2. Корчовий В. Юрисдикційні та альтернативні форми захисту авторських прав. *Ерліхівський журнал*. 2025. Вип. 14. С. 72–77.
3. Корчовий В. Технічні засоби захисту авторських прав: цифровий водяний знак та електронний цифровий підпис. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія Право. 2025. Т. 1, № 92. С. 553–558.
4. Korchovi V. Protection of Copyright through the Rule of Law Principle: the Practice of the European Court of Human Rights and Arbitral Institution. *Академічні візії*. 2026. № 1. Р. 1–6.

У дискусії взяли участь голова і члени разової спеціалізованої вченої ради PhD 15127:

1. Оксана Щербанюк, доктор юридичних наук (12.00.02 – конституційне право; муніципальне право), професор кафедри процесуального права юридичного факультету Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Висловлені зауваження:

- 1) У рукописі зазначено про необхідність забезпечення балансу між приватними інтересами автора та публічними інтересами суспільства. В зв'язку із цим виникає питання, де проходить межа між ефективним захистом виключних майнових прав автора та забезпеченням права суспільства на доступ до інформації в умовах цифровізації?
2. Тарас Гарасимів, доктор юридичних наук (12.00.12 – філософія права), професор, професор кафедри міжнародного та кримінального права навчально-наукового інституту права, психології та інноваційної освіти Національного університету «Львівська політехніка».

Висловлені зауваження:

- 1) У дисертації констатовано недосконалість сучасного механізму реєстрації авторських прав. Які законодавчі зміни повинні бути внесені для підвищення її ефективності?
- 2) У дисертаційному дослідженні автором запропоновано класифікацію правових механізмів захисту авторських прав, виокремивши

превентивно-технологічні, інституційно-трансферні та карально-відновлювальні механізми. Запропонований підхід з позиції наукової новизни заслуговує на увагу, однак у роботі недостатньо аргументовано методологічні засади такого поділу. Зокрема, доцільно було більш чітко визначити, який саме критерій покладено в основу наведеної класифікації та чим обґрунтовується віднесення окремих механізмів до відповідних груп. Більш детальне розкриття критерію класифікації сприяло б посиленню теоретичної обґрунтованості авторської концепції та підвищенню її наукової переконливості.

- 3) У дисертації сформульовано авторське положення про концепцію атрибутивності дії принципу верховенства права у сфері захисту авторських прав, яка, за висновком дисертанта, реалізується через взаємодію таких складових, як правова визначеність і справедливість. Водночас наведене положення слід було би конкретизувати шляхом більш детального обґрунтування того, чому саме зазначені елементи визначено як ключові прояви атрибутивності принципу верховенства права у цій сфері та яким чином вони взаємодіють із іншими складовими цього принципу, зокрема пропорційністю, юридичною рівністю, заборонаю свавілля та ефективним судовим захистом.
 - 4) У дисертації значну увагу приділено обґрунтуванню доцільності впровадження превентивно-технологічних механізмів захисту авторських прав, зокрема цифрового моніторингу використання творів. У зв'язку з цим потребує додаткового пояснення, яким чином активне застосування таких технологій узгоджується з принципами захисту персональних даних, поваги до приватного життя та свободи інформації, а також якими правовими гарантіями має забезпечуватися недопущення надмірного втручання у права користувачів цифрового середовища.
3. Оксана Волощук, кандидат юридичних наук (12.00.02 – конституційне право; муніципальне право), доцент, завідувач кафедри загальнотеоретичної юриспруденції та прав людини Чернівецького інституту «Одеська юридична академія»

Висловлені зауваження:

- 1) У дисертаційній роботі зазначено про взаємодоповнюваність юрисдикційних та неюрисдикційних механізмів захисту авторських прав. Чи існують такі категорії спорів, у яких застосування альтернативних способів вирішення спорів є недоцільним або взагалі неможливим?
- 2) У дисертаційному дослідженні сформульовано цілісну концепцію правових механізмів захисту авторських прав, яка враховує сучасні виклики цифровізації, розвиток інформаційних технологій, поширення транскордонних правовідносин та євроінтеграційні процеси. Водночас практична цінність будь-якої наукової концепції визначається можливістю її нормативної імплементації. У зв'язку з цим цікаво почути під час публічного захисту авторську позицію щодо того, які із запропонованих у рукописі наукових положень мають, на думку дисертанта, найбільший потенціал практичного впровадження у процесі гармонізації законодавства України з правом Європейського Союзу у сфері інтелектуальної власності, а також які конкретні зміни до національного законодавства могли би забезпечити їх ефективну реалізацію. Крім того, враховуючи, що практика держав – членів Європейського Союзу характеризується різноманітністю

моделей правового регулювання у сфері захисту авторських прав, потребує додаткового обґрунтування питання щодо того, які саме елементи європейського досвіду автор вважає найбільш придатними для першочергової імплементації в Україні, які законодавчі та інституційні зміни вони потребуватимуть, а також які ризики можуть виникнути під час їх практичного впровадження.

- 3) У рукописі запропоновано авторське визначення правового механізму захисту авторських прав, яке охоплює нормативні, інституційні, організаційні, процедурні та превентивні елементи забезпечення, реалізації, охорони й відновлення авторських прав. Водночас у чинному цивільному законодавстві України традиційно використовується категорія способів захисту цивільних прав, яка має усталене нормативне закріплення та значний доктринальний розвиток. Враховуючи вищезазначене, у дослідженні доцільно було б конкретизувати, у чому саме полягає концептуальна відмінність між запропонованим автором поняттям правового механізму захисту авторських прав і традиційним розумінням способів захисту цивільних прав. Чи слід розглядати правовий механізм як самостійну правову категорію, що має власний предмет, структуру та функціональне призначення, чи як більш широку систему, яка інтегрує способи захисту, форми, методи, процедури, інституційне забезпечення та інші елементи механізму правового регулювання.
- 4) У дисертації обґрунтовано авторське положення про необхідність трансформації міжнародного арбітражу у сфері захисту авторських прав в умовах цифровізації та визначено низку тенденцій його подальшого розвитку. На думку дисертанта, міжнародний арбітраж у сфері захисту авторських прав як стратегічно важливий інструмент глобальної інтеграції потребує докорінних трансформацій, що пов'язано із врахуванням у цьому процесі ключових тенденцій: цифровізації арбітражних процедур; вузькоспеціалізованості арбітрів; уніфікації та гармонізації міжнародних стандартів арбітражного розгляду; підвищеного рівня конфіденційності арбітражного розгляду і захисту комерційної таємниці; збереження ділових та комерційних відносин. Водночас запропонований перелік тенденцій доцільно додатково аргументувати з позиції їхньої специфічності саме для вирішення міжнародних спорів у сфері авторського права. Зокрема, потребує уточнення, якими аргументами керувався автор, виокремлюючи як визначальні вищезгадані тенденції розвитку саме цього виду арбітражу (вирішення спорів у сфері авторських прав), адже окремі з них є характерними і для міжнародного комерційного арбітражу загалом.
4. Оксана Бунчук, кандидат юридичних наук (12.00.01 – теорія та історія держави і права; історія політичних та правових учень), доцент, доцент кафедри теорії права та прав людини юридичного факультету Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича;

Висловлені зауваження:

- 1) Враховуючи стрімкий розвиток цифрових технологій, чи потребує запропонована у дисертації модель правових механізмів захисту авторських прав адаптації до регулювання правовідносин щодо творів, створених або модифікованих із використанням технологій штучного інтелекту? Якщо так, то в чому саме така адаптація повинна полягати?

- 2) У дисертаційному дослідженні запропоновано авторську класифікацію правових механізмів захисту авторських прав, відповідно до якої вони поділяються на превентивно-технологічні, інституційно-трансферні та відновлювально-каральні. У зв'язку з цим потребує додаткового пояснення, чи вважає дисертант запропоновану класифікацію завершеною та вичерпною, чи, навпаки, допускає можливість виокремлення інших самостійних різновидів правових механізмів захисту авторських прав зумовлених подальшою трансформацією системи правового регулювання у сфері інтелектуальної власності.
- 3) У роботі послідовно наголошується на ключовій ролі держави у забезпеченні належного функціонування системи захисту авторських прав. Разом із тим сучасний розвиток цифрових платформ, організацій колективного управління та альтернативних механізмів вирішення спорів свідчить про поступове розширення ролі недержавних інституцій у цій сфері. У зв'язку із цим виникає питання, які напрями державної політики, на думку дисертанта, потребують вдосконалення для підвищення ефективності механізмів захисту авторських прав, та яким має бути оптимальний баланс між державно-правовими інструментами і механізмами саморегулювання.
- 4) У дисертації превентивно-технологічні механізми захисту авторських прав обґрунтовано як один з ключових елементів сучасної системи правової охорони інтелектуальної власності, функціональне призначення якого полягає у попередженні, виявленні та блокуванні неправомірного використання творів за допомогою цифрових технологій контролю. Водночас потребує додаткового обґрунтування, чи не існує ризику того, що запропоноване посилення ролі технологічних механізмів моніторингу використання об'єктів авторського права призведе до зміщення пріоритетів від забезпечення належного захисту прав авторів до надмірного контролю за інформаційними потоками у цифровому середовищі та надмірного обмеження фундаментальних прав людини.
5. Олександр Максимюк, кандидат юридичних наук (12.00.12 – філософія права), доцент, доцент кафедри теорії права та прав людини Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича

Висловлені зауваження:

- 1) У дисертації обґрунтована необхідність створення Вищого суду з питань інтелектуальної власності. Яку роль Вищий суд з питань інтелектуальної власності повинен відігравати у забезпеченні захисту авторських прав та які практичні переваги матиме його функціонування?
- 2) У дисертаційному дослідженні цифрові платформи обґрунтовано віднесено до ключових суб'єктів інституційно-трансферних механізмів захисту авторських прав, на які покладаються важливі функції щодо забезпечення правомірного обігу об'єктів інтелектуальної власності. Водночас в роботі доцільно було би більш детально визначити оптимальний обсяг їх юридичної відповідальності за неправомірне використання користувачами об'єктів авторського права. Зокрема, потребує обґрунтування питання, за якими критеріями має визначатися межа відповідальності цифрових платформ, щоб, з одного боку, забезпечити належний рівень захисту авторських прав і правовласників, а

з іншого – не покласти на таких посередників надмірний обсяг обов'язків, який може негативно вплинути на свободу обігу інформації, розвиток цифрових сервісів та принцип пропорційності правового регулювання.

- 3) У роботі наголошується на значному потенціалі сучасних цифрових технологій щодо оперативного виявлення порушень авторських прав, автоматизованої фіксації фактів неправомірного використання творів та формування цифрових доказів. Водночас потребує додаткового пояснення, чи можуть такі технології розглядатися як самостійний і достатній процесуальний засіб доказування у справах про захист авторських прав, чи вони повинні лише доповнювати традиційні юридичні засоби доказування. Крім того, у межах наукової дискусії потребує обґрунтування позиція дисертанта щодо критеріїв процесуальної допустимості, належності, достовірності та достатності цифрових доказів, а також щодо необхідності вдосконалення вітчизняного процесуального законодавства з метою належного нормативного врегулювання порядку їх використання в судовому провадженні.
- 4) У роботі принцип невідворотності юридичної відповідальності визначено одним із фундаментальних чинників ефективності правових механізмів захисту авторських прав. Разом із тим доцільно було би конкретизувати, які законодавчі та інституційні зміни, на думку автора, є необхідними для практичного забезпечення реалізації цього принципу, особливо в умовах транскордонного характеру порушень авторських прав.

На дисертацію Валерія Корчового до Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича надійшло три звернення, які мають позитивний характер, водночас містять окремі зауваження та пропозиції щодо змісту дисертаційного дослідження.

Звернення від доктора юридичних наук, професора Львівського державного університету внутрішніх справ Ольги Балинської.

Висловлені зауваження:

Запропонована автором дисертації класифікація правових механізмів, безумовно, має високий ступінь наукової новизни, однак у роботі недостатньо аргументовано критерії її побудови. Залишається відкритим питання щодо можливості одночасного функціонування одного й того самого правового засобу в межах декількох механізмів правового регулювання та правового захисту авторських прав.

Звернення від доктора юридичних наук, професора кафедри фінансів, обліку і оподаткування Чернівецького торговельно-економічного інституту Державного торговельно-економічного університету Василя Юрчишина.

Висловлені зауваження:

Дискусійним аспектом дисертаційного дослідження є визначення структурних елементів інституційно-трансферних механізмів захисту авторських прав. Автор пов'язує їх функціонування передусім із державною реєстрацією та спадкуванням авторських прав. Однак сучасний механізм реалізації та розпорядження майновими авторськими правами передбачає також широкий спектр договірних інструментів. Особливе значення серед них мають ліцензійні договори, які забезпечують юридичне оформлення правомірного використання творів, визначення обсягу переданих прав, строку та інших умов такого використання. З огляду на це доцільно було би під час

захисту уточнити, чи охоплюються договірні механізми запропонованою автором конструкцією інституційно-трансферних механізмів і, відповідно, яке функціональне місце в ній займають ліцензійні договори.

Звернення від кандидата юридичних наук, професора, професора кафедри Міжнародного та європейського права Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова Олени Черняк.

Висловлені зауваження:

Потребує більш детального обґрунтування запропонована ідея створення самостійного механізму нотаріального оформлення спадкування майнових авторських прав. Автор переконливо окреслює проблеми застосування загальних правил спадкування до нематеріальних об'єктів, однак недостатньо конкретизує, якою саме має бути запропонована спеціальна процедура. Зокрема, доцільно було б визначити перелік допустимих доказів належності прав спадкодавцю, а також алгоритм дій нотаріуса у разі відсутності державної реєстрації авторського права. Це дозволило б перетворити загальну пропозицію щодо спеціального механізму на конкретну практичну модель його реалізації. У зв'язку із цим під час публічного виступу потребує додаткового пояснення питання про те, чи вважає дисертант відсутність державної реєстрації достатньою підставою для відмови у нотаріальному оформленні спадкових прав та які інші докази належності майнових авторських прав, на його думку, мають бути враховані нотаріусом.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,

«Проти» 0 членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада PhD 15127 присуджує Валерію Корчовому ступінь доктора філософії з галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право».

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової спеціалізованої вченої ради PhD 15127
д.ю.н., професор, професор кафедри процесуального
права Чернівецького національного університету імені
Юрія Федьковича

Оксана ЩЕРБАНЮК